Lietas Nr. A420315916
Lietas arhīva Nr. A42-01010-17

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2017.gada 22.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Blūma,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „ANNA J" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2016.gada 19.septembra lēmuma Nr.30.2-22.7/6179 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu kontroles pārvalde no 2016.gada 25.maija līdz 21.jūlijam veica pieteicējas SIA „ANNA J" pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) auditu par periodu no 2015.gada 1.decembra līdz 2016.gada 29.februārim.

Audita rezultātā VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu piektās audita daļas vadītāja p.i. 2016.gada 21.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.30.2-23.22/39109 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināts PVN 8926,52 *euro*, soda nauda 2677,96 *euro* un nokavējuma nauda 539,47 *euro*, kā arī samazināts no budžeta atmaksājamais PVN par 29 484,58 *euro* un saistībā ar to aprēķināta soda nauda 8845,37 *euro*. Pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta pirmo daļu, 110.panta 1.punktu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta piekto daļu, pieteicējai audita rezultātā atteikts atmaksāt deklarēto 2015.gada decembra PVN pārmaksu 29 484,58 *euro* apmērā.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, VID ģenerāldirektora p.i. 2016.gada 19.septembrī pieņēma lēmumu Nr.30.2-22.7/6179 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicēja 2015.gada decembrī un 2016.gada janvārī ir veikusi priekšnodokļa atskaitījumus 38 411,10 *euro* apmērā par deklarētajiem darījumiem ar SIA „Forvards V". SIA „Forvards V" un pieteicēja likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 18.punkta c) apakšpunkta izpratnē ir saistītas personas, jo pieteicējas īpašnieki un amatpersonas /pers. F/ un /pers. G/ vienlaikus ir arī SIA „Forvards V" īpašnieki un amatpersonas. Abu uzņēmumu saimnieciskās darbības veids ir kravu pārvadājumi pa autoceļiem, abu uzņēmumu saimnieciskās darbības vieta atrodas vienā adresē, turklāt vairāki pieteicējas darba ņēmēji ir vienlaikus nodarbināti arī SIA „Forvards V". Izvērtējot pārbaudei iesniegto 2015.gada 18.decembra transportlīdzekļu pirkuma līgumu Nr.PL2015/12-001 ar pielikumu Nr.1, saskaņā ar kuru SIA „Forvards V" pārdod, bet pieteicēja pērk 72 transportlīdzekļus, 2016.gada 11.janvāra transportlīdzekļa pirkuma līgumu Nr.PL2016/01-003, saskaņā ar kuru SIA „Forvards V" pārdod, bet pieteicēja pērk puspiekabi pašizgāzēju, pārbaudei iesniegtās 22 pavadzīmes, pieņemšanas – nodošanas aktus, pieteicējas pārstāvju un SIA „DFDS Logistic Baltic" sniegtos paskaidrojumus, VID secināja, ka reāla, normālai komercpraksei atbilstoša preču piegāde starp SIA „Forvards V" un pieteicēju nav konstatējama. Par to liecina 2015.gada 18.decembra un 2016.gada 11.janvāra līguma nosacījumi (līgumos nav atrunāti transportlīdzekļu tehniskie parametri, tehniskais stāvoklis, nobraukums, kā arī līgumos nav noteikta pārdevēja atbildība par nekvalitatīvu preču piegādi; nav saprotams, kā noteikta konkrēto tehnikas vienību vērtība, turklāt 50% no strīda tehnikas ekspluatācijas laiks bija beidzies un SIA „Forvards V" tiem bija aprēķinājusi 100% nolietojumu, bet pārējo daļu SIA „Forvards V" noformēja kā pārdotu pieteicējai par pamatlīdzekļu atlikušo vērtību, kas ir ievērojami zemāka par šo transportlīdzekļu tirgus vērtību). Tā kā pieteicēja un SIA „Forvards V" ir saistītas personas, tad pusēm bija jāapzinās un jāņem vērā transportlīdzekļu realizācijas/iegādes tirgus vērtība atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34.panta devītajā daļā noteiktajam. Tāpat 2015.gada 18.decembra pirkuma līgumā noteiktais neparasti lielais darījuma apmaksas periods (257 dienu laikā no piegādes) nav raksturīgs normālai komercpraksei. Noformētajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas un saņemšanas vieta norādīta /adrese/. Šajā adresē reģistrēta gan SIA „Forvards V" struktūrvienība „Bāze", gan pieteicējas struktūrvienība „Autotransporta bāze", un nav iespējams konstatēt, vai pieteicēja transportlīdzekļus faktiski ir pieņēmusi savā rīcībā un izvietojusi savā teritorijā, vai arī tie pēc realizācijas dokumentu noformēšanas palika pārdevēja struktūrvienībā un secīgi tā rīcībā. Uz darījumu simulatīvo raksturu norāda arī norēķinu īpašības, proti, pieteicēja veikusi samaksu par preču iegādēm ievērojami ātrākā termiņā, nekā tas noteikts līgumā, norēķinu veikšanai izmantoti naudas līdzekļi, kurus pieteicēja aizņēmās no SIA „Forvards V", kā arī naudas līdzekļi pieteicējas kontā pārskaitīti pirms kontrakta par aizdevumu noslēgšanas. Turklāt pieteicējas amatpersona /pers. F/ sākuma sarunas laikā norādījusi, ka pieteicēja auditējamā periodā aizdevumus nav saņēmusi, kas papildus liecina par pieteicējas un SIA „Forvards V" aizdevumu darījumu formālu noformēšanu. Pieteicējas valdes priekšsēdētāja /pers. G/ paskaidrojumi nesniedz patiesu, objektīvu pamatotu skaidrojumu par darījumu ekonomisko pamatojumu un lietderību, turklāt tie ir pretrunā ar pakalpojumu pasūtītāja SIA „DFDS Logistic Baltic" sniegto informāciju. Neiespējamība konstatēt lietoto transportlīdzekļu iegādes darījumu ekonomisko pamatojumu un lietderību, kā arī strīda preču izmantošanu pieteicējas apliekamo darījumu nodrošināšanā, liecina par strīda darījumu simulatīvo raksturu. Savukārt uzņēmuma amatpersonas nespēja ticami pamatot darījumus un to saikni ar sabiedrības apliekamajiem darījumiem, darījumu

norisi neidentificējošā informācija, sabiedrības neizdevīgā rīcība norēķinos, liecina, ka nodokļu deklarācijā un grāmatvedības dokumentos tikušas iekļautas nepatiesas ziņas, kas savukārt liecina par ļaunprātību, nepamatoti izmantojot tiesības atskaitīt priekšnodokli

[2] Pieteikumā par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu pieteicēja norāda, ka auditā nav izvērtēti visi pierādījumi un lietas apstākļi kopumā, kā rezultātā VID nonāca pie kļūdaina secinājuma, ka apstrīdētie darījumi faktiski nav notikuši. Civillikumā nav noteikts, ka aizdevuma līgums nav spēkā, ja nav atrunāts aizdevuma atgriešanas termiņš. Tieši otrādi, Civillikums pieļauj atdot aizdevumu pēc uzteikuma (1945.pants). Civillikuma 2005. un 2015.pants norāda uz to, ka pirkuma maksu puses noteic savstarpēji vienojoties un līgums paliek spēkā, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka transportlīdzekļu iegādes vērtība noteikta formāli, jo līgums ir privāttiesisks darījums, kurā puses var vienoties gan par samaksas kārtību, gan par pirkuma cenu. Ievērojot Civillikuma 1403.pantā noteikto, ka tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai, nav uzskatāma par pamatotu strīda darījumu faktiskās norises apšaubīšana. Atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas praksi, pieteicēja norāda, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības ir pievienotās vērtības nodokļa mehānisma neatņemama sastāvdaļa un principā nevar tikt ierobežotas. VID apgalvojums, ka lietā konstatēto apstākļu kopums norāda tikai uz dokumentāru noformējumu, ir pretrunā Administratīvā procesa likuma 67.panta pirmās daļas 6.punkta prasībām, kas noteic iestādes obligāto pienākumu pietiekami skaidri pamatot tās izdoto administratīvo aktu. Pieteicēja paskaidro, ka galvenais darījumu iemesls bija optimizēt un pārprofilēt SIA „Forvards V" darbību, novirzot to uz būvdarbu pakalpojumu sniegšanu, savukārt pieteicēja pamatā nodarbojas ar kravu pārvadājumiem un viens no galvenajiem klientiem – SIA „DFDS Logistic Baltic" – ir norādījis, ka ērtāk būtu sadarboties ar pieteicēju, ja vilcēju un puspiekabes būtu no viena uzņēmuma, jo tas atvieglotu gan atļaujas saņemšanas kārtību, gan kravu pavaddokumentu sagatavošanu. Tādējādi, ņemot vērā, ka pieteicēja un SIA „Forvards V" sen bija ieplānojoši veikt optimizāciju un rekonstrukciju, tika pieņemts lēmums veikt apstrīdētos darījumus. Pārsūdzētajā lēmumā norādītie fakti balstīti tikai uz VID pieņēmumiem un nepierāda pārkāpumus pieteicējas darbībā. Pieteicēja iesaistījās darījumos ar nolūku un mērķi saņemt transportlīdzekļus savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, nevis ļaunprātīgi izmantojot PVN sistēmu, gūt finansiālas priekšrocības.

[3] Paskaidrojumā tiesai VID pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto.

[4] Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās. 2017.gada 1.februārī tiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kurā izteikts lūgums izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

Tiesa nolēma izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Lietā pastāv strīds par to, vai VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus 38 411,10 *euro* apmērā par deklarētajiem darījumiem ar SIA „Forvards V".

[7] Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ja iegādātās preces un saņemtie pakalpojumi ir izmantoti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē, priekšnodoklis ir no citiem reģistrētiem nodokļa maksātājiem saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Atbilstoši judikatūrai priekšnodokli no budžetā maksājamās summas apliekamā persona var atskaitīt, pastāvot šādiem priekšnosacījumiem: 1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona; 2) tā saņēmusi preci un atbilstošu nodokļu rēķinu vai samaksājusi nodokļa rēķinu par pakalpojumu; 3) prece vai pakalpojums saņemts no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID; 4) saņemtā prece vai pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Lai atzītu nodokļu maksātāja atskaitīšanas tiesības, primāri nepieciešams konstatēt darījuma faktisko esību. Vienlaikus, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru *(sk. 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben ar tajā sniegtajām atsaucēm uz iepriekšējiem Tiesas nolēmumiem, kā arī 2013.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.C-643/11 un 2013.gada 18.marta rīkojumu lietā C-563/11)*, secināms, lai nodokļu maksātājam liegtu tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumu no budžetā maksājamās nodokļa summas, nav pietiekami konstatēt tikai darījumu faktisko neesību starp nodokļu maksātāju un tā sadarbības partneri. Ir nepieciešams konstatēt arī to, ka nodokļu maksātājs zināja vai viņam vajadzēja zināt, ka viņš ir iesaistīts ļaunprātīgos vai pat krāpnieciskos darījumos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Nodokļu maksātājs, kurš zināja vai kuram bija jāzina, ka, slēdzot darījumu, tas piedalās ar krāpšanos ar pievienotās vērtības nodokli saistītā darbībā, ir krāpšanās dalībnieks, turklāt neatkarīgi no tā, vai viņš gūst labumu vai nē. Šādos gadījumos atskaitīšanas tiesību izmantošana ir atsakāma *(sk., piemēram, Eiropas Savienības tiesas 2006.gada 6.jūlija sprieduma apvienotajās lietās Nr.C-439/04 un Nr.C-440/04 Axel Kittel 59.punktu)*.

Saskaņā ar Augstākās tiesas atziņām, lai liegtu priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības, ir jākonstatē viens no šādiem apstākļiem: 1) darījums faktiski nemaz nav noticis (preces reāli nav piegādātas vispār, noformēti ir tikai dokumenti), 2) pieteicēja pati iesaistījusies darījumā ar fiktīvo uzņēmumu, līdz ar to nodokļu sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā, 3) pieteicēja ir bijusi informēta, ka tiek iesaistīta darījumā ar fiktīvo uzņēmumu.

Pierādījumus par to, ka ar lielu ticamību pastāv kāds no minētajiem apstākļiem, jāiesniedz VID, bet tos jāatspēko pieteicējai (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 10.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-12/2013 12.punktu*).

[8] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2015.gada 18.decembrī starp pieteicēju un SIA „Forvards V" noslēgts transportlīdzekļu pirkuma līgums Nr.PL2015/12-001, saskaņā ar kuru SIA „Forvards V" pārdod un pieteicēja pērk 72 transportlīdzekļus pēc saraksta (pielikums Nr.1) par kopējo summu 214 883,90 *euro*, tai skaitā PVN 21 % 37 293,90 *euro (lietas 1.sējuma 81.-82.lapa)*. Savukārt 2016.gada 11.janvārī starp pieteicēju un SIA „Forvards V" noslēgts transportlīdzekļa pirkuma līgums Nr.PL2016/01-003, saskaņā ar kuru SIA „Forvards V" pārdod, bet pieteicēja pērk puspiekabi pašizgāzēju (marka WIELTON NW-3, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/) par 6437,20 *euro*, no tiem PVN 21 % 1117,20 *euro (lietas 1.sējuma 83.lapa)*.

SIA „Forvards V" pieteicējai izrakstījusi 22 pavadzīmes par transportlīdzekļu piegādi: 2015.gada 21.decembrī – pavadzīmi Nr.FV2015083, Nr.FV2015084, Nr.FV2015085, Nr.FV2015086, Nr.FV2015087, Nr.FV2015088, Nr.FV2015089, Nr.FV2015090, Nr.FV2015091, Nr.FV2015092, Nr.FV2015093, Nr.FV2015094, Nr.FV2015095, Nr.FV2015096 un 2015.gada 23.decembrī – pavadzīmi Nr.FV2015097 un

Nr.FV2015098, 2015.gada 28.decembrī – pavadzīmi Nr.FV2015099, 2015.gada 30.decembrī – pavadzīmi Nr.FV2015100, Nr.FV2015101, Nr.FV2015102 un Nr.FV2015103, 2016.gada 11.janvārī – pavadzīmi Nr.FV2016002 *(lietas 1.sējuma 99.-120.lapa)*.

No pārsūdzētā lēmuma pamatojuma un atbildētāja pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka VID neapstrīd CSDD veiktās transportlīdzekļu pārreģistrācijas faktu un nav konstatējis, ka iegādātie transportlīdzekļi faktiski neeksistētu, bet VID uzskata, ka pieteicēja ir iesaistījusies ļaunprātīgās darbībās dokumentu noformēšanā par transportlīdzekļu iegādi, izmantojot tam valstī noteikto reģistrācijas kārtību CSDD, lai radītu šķietamību par īpašumtiesību maiņu uz attiecīgo tehniku un gūtu fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā, kā arī VID ieskatā lietā nav konstatējams, ka pieteicēja strīda tehniku būtu izmantojusi saimnieciskajā darbībā un apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Tā kā priekšnodokli citastarp drīkst atskaitīt tikai tad, ja ir saņemta prece un atbilstošs nodokļu rēķins, kā arī saņemtā prece vai pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tiesai jāpārbauda vai VID pamatoti pieteicējai liedza tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu par strīda darījumiem.

[9] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus par strīdus darījumiem, atzīst, ka VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus par noformētajiem darījumiem ar saistīto uzņēmumu SIA „Forvards V".

[9.1] Sākuma sarunas laikā 2016.gada 25.maijā pieteicējas amatpersona /pers. F/ norādīja, ka, pamatojoties uz 2015.gada 18.decembra pirkuma līgumu, pieteicēja iegādājās lietotus transportlīdzekļus, jo tās sadarbības klients SIA „DFDS Logistic Baltic" vēlējies transportu no vienas firmas, tādēļ notikusi reorganizācija. Tāpat sākuma sarunas laikā /pers. F/ norādīja, ka, iegādājoties transportlīdzekļus, salīdzināta bilances atlikusī vērtība un tirgus cena, transportlīdzekļu novērtējums netika veikts, tie pārrakstīti automātiski *(lietas 1.sējuma 70.-71.lapa)*

Pieteicējas grāmatvede /pers. L/ 2016.gada 14.jūnija paskaidrojumā VID norādīja, ka pieteicēja ir iegādājusies transportlīdzekļus no SIA „Forvards V", tehnikas iegāde bija nepieciešama, jo 80 % no pieteicējas ienākumiem sastāda darbs Zviedrijā, kuru pasūtītājs ir SIA „DFDS Logistic Baltic" un klientam bija nepieciešama vienas firmas tehnika *(lietas 1.sējuma 234.lapa)*.

Pieteicējas valdes priekšsēdētājs /pers. G/ 2016.gada 2.marta un 6.aprīļa paskaidrojumos norādīja, ka darījumi ar SIA „Forvards V" veikti saistībā ar abu uzņēmumu reorganizāciju. Sakarā ar to, ka pieteicējai ir palielinājies transporta pakalpojumu apjoms pārvadājumos pa Zviedriju (pasūtītājs SIA „DFDS Logistic Baltic"), pieteicēja nopirka transportlīdzekļus, kas tai nepieciešami pakalpojumu sniegšanai Zviedrijā. Ekonomiskais pamatojums darījumiem ar SIA „Forvards V" ir tāds, ka pieteicējai nākotnē būs nepieciešamas puspiekabes un vilcēji *(lietas 1.sējuma 235.-236.lapa)*.

Savukārt 2016.gada 29.jūnija paskaidrojumā /pers. G/ kā SIA „Forvards V" valdes priekšsēdētājs norādīja, ka uzņēmumu vadība nolēmusi pārstrukturēt firmas darbību, proti, transporta pakalpojumus sniegs pieteicēja, savukārt SIA „Forvards V", kurai ir būvkomersanta apliecība, liks lielāku akcentu uz būvdarbiem un tehnikas pakalpojumiem. Transportlīdzekļu izvēle realizācijā ir pamatota uz to tehnisko stāvokli un darbības spējām. Transportlīdzekļu pārdošanas cena aprēķināta, pamatojoties uz atlikušo vērtību un likviditāti. Transportlīdzekļu pārvietošana nebija vajadzīga, jo tie atradās teritorijā /adrese/. Saimnieciskās darbības veikšanai rodas situācijas, kad kādai no abām firmām ir vajadzīga finansiāla palīdzība, līdz ar to naudas līdzekļi tiek pārskaitīti uz to firmu, kurai tai tajā brīdī ir nepieciešami. Tad tiek noslēgti bezprocentu aizdevumu līgumi starp firmām, aizdevumi tiek izsniegti uz laiku līdz pilnai atmaksai. Gada beigās uz neatmaksāto aizdevuma summu tiek aprēķināta procentu maksājumu summa, kura ir atspoguļota UIN deklarācijā *(lietas 1.sējuma 237.lapa)*.

[9.2] Izvērtējot iepriekšējā punktā norādītos paskaidrojumus, tiesa atzīst par pamatotu VID izdarīto secinājumu, ka pieteicējas amatpersonas nav sniegušas patiesu, objektīvi pamatotu skaidrojumu par darījumu ekonomisko pamatojumu, sākotnēji norādot, ka sadarbības klients SIA „DFDS Logistic Baltic" vēlējies transportu no vienas firmas, pēc tam, ka pieteicējai ir palielinājies transporta pakalpojumu apjoms, kā arī SIA „Forvards V" nolēma mainīt darbības veidu. Pieteikumā tiesai pieteicēja norāda, ka galvenais darījumu iemesls bija optimizēt un pārprofilēt SIA „Forvards V" darbību, savukārt pieteicēja nodarbojas ar kravas pārvadājumu veikšanu un viens no pamatklientiem (SIA „DFDS Logistic Baltic") mutiski izteicis vēlmi, ka ērtāk būtu sadarboties ar pieteicēju, ja vilcēji un puspiekabes būtu no vienas firmas.

Izvērtējot SIA „DFDS Logistic Baltic" 2016.gada 17.jūnijā VID sniegto atbildi, kurā norādīts, ka pieteicēja 2015.gadā sniegusi uzņēmumam kravu pārvadājumu pakalpojumus, pamatojoties uz 2013.gada 1.oktobrī noslēgto līgumu Nr.TR-58/13 par transporta ekspedīciju un kravas pārvadājumiem starptautiskā un vietējā satiksmē, tiesa nekonstatē, ka SIA „DFDS Logistic Baltic" būtu norādījusi uz pieteicējas amatpersonu norādītajiem apstākļiem *(lietas 1.sējuma 238.lapa)*.

Savukārt, saskaņā ar 2013.gada 1.oktobrī noslēgto līgumu Nr.TR-58/13 par transporta ekspedīciju un kravas pārvadājumiem starptautiskā un vietējā satiksmē un tam pievienoto pielikumu SIA „Karlshamn Express Baltic" (tagad – SIA „DFDS Logistic Baltic") ir izvirzījusi stingras prasības attiecībā uz pārvadājumos izmantojamo transportlīdzekļu aprīkojumu tehnisko un sanitāro stāvokli, atbilstību ES standartiem *(lietas 1.sējuma 90.-98.lapa)*.

Ņemot vērā minēto, ir apšaubāms, ka šādos pārvadājumos varētu būt izmantoti iegādātie transportlīdzekļi, jo kā redzams no SIA „Forvards V" pamatlīdzekļu uzskaites kartītēm *(lietas 1.sējuma 129.-201.lapa)*, strīdus transportlīdzekļus uzņēmums ir iegādājies un uzsācis tos ekspluatēt, sākot no 2003.gada līdz 2015.gadam, transportlīdzekļu izgatavošanas gadi norādīti sākot no 1986.gada līdz 2011.gadam, vairāk kā 36 transportlīdzekļi ekspluatēti vairāk kā piecus gadus un tiem noteikta vērtība 0.

[9.3] Kā redzams no pieteicējas amatpersonas /pers. F/ sākuma sarunas laikā norādītā, iegādājoties transportlīdzekļus, salīdzināta bilances atlikusī vērtība un tirgus cena, transportlīdzekļu novērtējums netika veikts, tie pārrakstīti automātiski. /pers. G/ kā SIA „Forvards V" valdes priekšsēdētājs norādīja, ka transportlīdzekļu pārdošanas cena aprēķināta, pamatojoties uz atlikušo vērtību un likviditāti.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 18.punkta c) apakšpunktu saistītas personas ir divas vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas vai ar līgumu saistīta šādu personu grupa, vai šādu personu vai grupas pārstāvji, ja vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās komercsabiedrībās vai kooperatīvajās sabiedrībās (ir balsu vairākums) vienai un tai pašai personai un šīs personas radiniekiem līdz trešajai pakāpei vai šīs personas laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei.

Minētās normas izpratnē pieteicēja un SIA „Forvards V" ir saistītas personas, jo pieteicējas īpašnieki un amatpersonas /pers. F/ un /pers. G/ vienlaikus ir arī SIA „Forvards V" īpašnieki un amatpersonas.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34.panta devītā daļa noteic, ka preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas darījumā starp saistītām personām likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē ar nodokli apliekamā vērtība ir preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas tirgus vērtība.

Ņemot vērā minēto, pieteicējai un SIA „Forvards V" bija jāņem vērā transportlīdzekļu realizācijas/iegādes tirgus vērtība, taču konkrētajā gadījumā puses strīda preču iegādes vērtību noteikušas formāli, turklāt pieteicējai nebija svarīgs iegādājamo transportlīdzekļu tehniskais stāvoklis, nobraukums, kas liecina par darījuma dalībnieku vienošanos, nosakot cenu neatkarīgi no reālās situācijas transportlīdzekļu tirgū un transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa.

Nav arī pamatota pieteicējas atsaukšanās uz Civillikuma normām un norādi, ka līgums ir privāttiesisks darījums, kurā puses var vienoties par samaksas kārtību un pirkuma cenu. Nodokļu administrēšanā izšķiroša nozīme ir nevis darījuma juridiskajai formai, bet tā ekonomiskajai būtībai un

saturam.

[9.4] Apkopojot iepriekš norādīto, tiesa atzīst par pamatotu VID izdarītos secinājumus, ka lietā konstatētie apstākļi norāda uz strīda darījumu simulatīvo raksturu.

Par to liecina arī 2015.gada 18.decembra un 2016.gada 11.janvāra līgumu nosacījumi (līgumos nav atrunāti transportlīdzekļu tehniskie parametri, tehniskais stāvoklis, nobraukums, kā arī līgumos nav noteikta pārdevēja atbildība par nekvalitatīvu preču piegādi; tāpat 2015.gada 18.decembra līgumā noteiktais neparasti lielais darījuma apmaksas periods – 257 dienu laikā no piegādes), kas nav raksturīgi normālai komercpraksei. Arī norēķinu īpašības norāda uz darījumu simulatīvo raksturu, proti, norēķinu veikšanai izmantoti naudas līdzekļi, kurus pieteicēja aizņēmās no SIA „Forvards V", turklāt naudas līdzekļi pieteicējas kontā pārskaitīti pirms kontrakta par aizdevumu noslēgšanas. Turklāt pieteicējas amatpersona /pers. F/ sākuma sarunas laikā norādījusi, ka pieteicēja auditējamā periodā aizdevumus nav saņēmusi, kas papildus liecina par pieteicējas un SIA „Forvards V" aizdevumu darījumu formālu noformēšanu.

Tiesa secina, ka no lietas materiālos esošajiem dokumentiem nav konstatējama nepieciešamība pieteicējai iegādāties 73 transportlīdzekļus, pieteicēja tiesai nav iesniegusi nekādus pierādījumus par kravas pārvadājumu apjomu iepriekšējos gados un tā izmaiņām, kā arī par šo iegādāto pamatlīdzekļu izmantošanu pieteicējas saimnieciskajā darbībā.

Tiesa norāda, ka atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodokļiem" 38.pantam nodokļu maksātāja pienākums ir piedalīties pierādījumu iesniegšanā jeb savu apgalvojumu pierādīšanā. Tiesa atzīst, ka pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas atspēkotu VID izdarītos secinājumus.

Pieteicēja pieteikumā vispārīgi norāda, ka VID ir izdarījis kļūdainus secinājumus un nav pietiekami skaidri pamatojis pārsūdzēto lēmumu. Tiesa norāda, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertā motivācija atbilst dokumentāli savāktajiem pierādījumiem, kā arī to vērtējums ir detalizēts un pamatots. Ja pieteicēja nepiekrīt VID izdarītajiem secinājumiem, būtu sagaidāms, ka pieteicēja sniegtu skaidrojumu par darījumu ekonomisko pamatojumu, pamatojot to ar pierādījumiem (piemēram, par transporta pakalpojumu apjoma palielināšanos un iegādāto pamatlīdzekļu izmantošanu pieteicējas saimnieciskajā darbībā). Tomēr pieteicējas pārstāvis pat neieradās uz tiesas sēdi, kas ir uzskatāma par nevēlēšanos sniegt tiesai skaidrojumu par lietas apstākļiem.

[9.5] Lietas materiāli to kopumā apliecina, ka pieteicēja un SIA „Forvards V" iesaistījušās darījumu formālā noformēšanā, izmantojot savu saistītu personu statusu, attiecīgi saskaņojot darbības komerciālai realitātei neatbilstošu darījumu noformēšanā. Tas, ka nodokļu deklarācijā un grāmatvedības dokumentos tikušas iekļautas nepatiesas ziņas par komerciālai realitātei neatbilstošiem darījumiem, liecina par ļaunprātību, nepamatoti izmantojot tiesības atskaitīt priekšnodokli.

[10] Līdz ar to tiesa atzīst, ka VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus par darījumiem ar SIA „Forvards V". Tiesa, pārbaudot VID aprēķināto nokavējuma un soda naudu, secina, ka VID aprēķinus ir veicis pareizi saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29. un 32.pantā noteikto.

[11] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst pārsūdzēto lēmumu par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikumu par noraidāmu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „ANNA J" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2016.gada 19.septembra lēmuma Nr.30.2-22.7/6179 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma